

Osztalék devizában történő kifizetésének szabályai

Valamennyi vállalkozás esetében jelentős kérdés, hogy az adott üzleti évet követően mekkora osztalék kerül a társaság döntéshozó szerve (pl.: taggyűlés, közgyűlés) által jóváhagyásra. Az osztalék alapvetően az érintett gazdasági társaság által az adott üzleti évének (adózott) eredményéből a tulajdonosoknak járó összeg, melynek meghatározását a társaság döntéshozó szerve nem csak könyvvizetésének pénznemében (jellemzően forintban), hanem **devizában** is meghatározhatja.

Az osztalék meghatározásának ideje Magyarországon – a jogszabályok által megadott határidőknek is köszönhetően – jellemzően tavasszal, az érintett üzleti év lezárását követően esedékes. Az osztalék jóváhagyására egyébként kizárólag az **érintett üzleti évről szóló beszámoló elfogadásával** kerülhet sor, melynek keretében nem csak az éppen lezárt év pozitív eredménye (adózott eredmény), hanem akár a **korábbi üzleti évek során felhalmozott nyereség** (szabad eredménytartalék) kifizetése is jóváhagyásra kerülhet – figyelembe véve az osztalékfizetési korlátra vonatkozó szabályokat. Tekintve, hogy **az osztalék kifizetésére időbeli korlát nélkül**, az üzleti év során bármikor sor kerülhet, bízunk benne, hogy ez a kiadványunk mindenkor aktualitását figyelembevéve is segítséget nyújt a felhasználók számára.

Az osztalék megállapításával és kifizetésével kapcsolatosan kiemelendő, hogy **a témában releváns jogszabályok** (Számviteli törvény, Ptk.) nem említik, ebből következően **nem is tiltják az osztalék devizában történő jóváhagyását, illetve teljesítését**. Abban az esetben, ha az osztalékra jogosult (tulajdonos) és az osztalék fizetésére kötelezett fél meg tudnak egyezni az osztalék jóváhagyására és kifizetésére vonatkozó feltételekben, azaz mindkét érintett fél hozzájárulását adja, nem lesz akadálya annak, hogy **meghatározott devizában és ehhez kapcsolódóan meghatározott árfolyamon** kerüljön rögzítésre az osztalék.

Ugyanakkor, attól függetlenül, hogy az osztalékra jogosult fél esetében magánszemély vagy társaság tulajdonosról beszélünk, mindenképp **kapcsoltsági jogviszony jön létre** az osztalékot jóváhagyó

társasággal, melyből következik, hogy **az osztalék devizára történő átszámításánál a valódi piaci értékviszonyoknak megfelelően lehet meghatározni az alkalmazandó átváltási árfolyamot.**

Az imént említetteken túl arra is figyelmet kell fordítani – attól függetlenül, hogy az osztalékot forintban/devizában hagyják jóvá és/vagy fizetik ki –, hogy egy **forintban készített beszámoló esetén a tárgyévi adózott eredmény és az eredménytartalék is forintösszegben kerül meghatározásra.** Előbbi szabályból adódik, hogy bármilyen pénznemben (pl.: HUF, EUR, USD stb.) is hagyják jóvá az osztalékot, annak (jóváhagyott) összege egy olyan vállalkozás esetében, amely forintban végzi könyvvizetését, nem haladhatja meg az osztalék forrását képező tárgyévi adózott eredmény és eredménytartalék együttes forintösszegét.

A továbbiakban röviden összefoglalva szeretnénk ismertetni azokat az eseteket, amikor egy forintban elkészített számviteli beszámoló alapján forintban vagy devizában kerül meghatározásra az osztalék, szétválasztva azokat az eseteket, amikor az osztalékban részesülő fél magánszemély vagy egy társaság.

(1) -es számú eset:

- Osztalék jóváhagyása: ***FORINTBAN***
- Osztalék rendezése: ***DEVIZÁBAN***
- Osztalékra jogosult (tulajdonos): ***TÁRSASÁG***

Első ízben azt az esetet vizsgáljuk, amikor az osztalékot a könyvvizetés pénznemében – jelen esetben forintban – hagyják jóvá, de az osztalék kifizetésére a tulajdonos társaság számára devizában (pl.: EUR, USD-ban) kerül sor. Ezt oly módon lehet megtenni, hogy egyrészt a két fél köt egymással egy megállapodást, melyben a jogosult beleegyezik a devizában történő osztalékkifizetésbe, másrészt a forintban jóváhagyott osztalékhoz egy (a szokásos piaci árnak

megfelelő) piaci értékviszonyokkal teljes mértékben összhangban lévő, mindkét fél által elfogadott átváltási árfolyamot rendelnek, melynek kapcsán nincsen egyéb jogszabályi kötöttség. Az alkalmazott árfolyam (törvényileg) nincs adott időponthoz kötve, illetve a felek határozhatnak arról, hogy milyen pénzügyi intézet árfolyamát használják az átváltáshoz (pl.: MNB, EKB, OTP stb.). Miután meghatározásra került, hogy a forintban meghatározott osztalék (a megszabott árfolyamból kiindulva) mekkora devizaösszeggel kerül rendezésre, az osztalék devizában történő rendezésével az osztalékra jogosult és osztalékra kötelezett is rendezettnek tekinti osztalék követelését/kötelezettségét.

Elszámolás:

- a) Osztalékra kötelezett (Társaság): A Társaságnál az osztalék forint számláról való kifizetése esetén, mivel itt a bank által meghatározott árfolyamon történik az utalás, árfolyamkülönbség keletkezik. Abban az esetben, ha az osztalék devizaszámláról kerül rendezésre, úgy az osztalékkötelezettség rendezésével az osztalékkötelezettség forintértéke és az átutalt deviza könyv szerinti árfolyammal (pl.: Átlagár módszer, FIFO módszer) kifejezett forintösszege között árfolyamkülönbség keletkezhet.
- b) Osztalékra jogosult (Társaság): Az osztalékra jogosult Társaság az EUR-ban kapott osztalékot a Számviteli törvény 60. § (4) bekezdésének megfelelő (választott hitelintézet devizavételi és devizaeladási árfolyamának átlaga, MNB árfolyama, EKB árfolyama) – továbbiakban: választott árfolyamon - veszi (devizaszámláján) nyilvántartásba, míg árfolyamkülönbséget csak akkor fog elszámolni, amikor ezt az osztalék jogcímen kapott devizát felhasználja (könyv szerinti értéken kivezeti).

(2) -es számú eset:

- Osztalék jóváhagyása: ***DEVIZÁBAN***
- Osztalék rendezése: ***DEVIZÁBAN***
- Osztalékra jogosult (tulajdonos): ***TÁRSASÁG***

A második esetben éljünk azzal a feltételezéssel, hogy az osztalékot jóváhagyó társaság, valamint az osztalékra jogosult társaság is egyaránt forintban vezetik nyilvántartásaikat, illetve készítik el pénzügyi beszámolóikat az adott üzleti évről. Az osztalékot jelen esetben devizában (pl.: EUR-ban) hagyják jóvá. Az osztalékot jóváhagyó társaság legfőbb szervének osztalékról szóló döntésével egyidőben a devizában jóváhagyott osztalék összege az osztalékra kötelezettnél kötelezettségként, a társaság által a számviteli politikájában választott árfolyamon kerül felvételre, míg az osztalékra jogosult szintén az általa (számviteli politikájában) választott árfolyamon veszi fel a jóváhagyott osztalékot osztalékkövetelésként. Előbbiekből adódik, hogy a két fél által nyilvántartott osztalékkövetelés és – kötelezettség összege (az osztalék devizaösszegének egyezősége ellenére, valamint a választott árfolyam esetleges eltéréseiből következően) egymástól különböző forintösszegben kerülhet felvételre a számviteli nyilvántartásokba.

Elszámolás:

- a) Osztalékra kötelezett (Társaság): Az osztalék devizában történő rendezésekor – az osztalék jóváhagyásának devizájával megegyező devizaszámláról való rendezést pl.: EUR-t feltételezve – a terhelendő devizaszámláról átutalt deviza könyv szerinti értéke és a devizában kifejezett osztalékkötelezettség forintértéke között árfolyamkülönbség keletkezhet.
- b) Osztalékra jogosult (Társaság): Az osztalékra jogosult fél az osztalék jogcímén átutalt devizaösszegét az általa választott árfolyamon írja jóvá, mely különbözhet a devizában (pl.:

EUR-ban) kifejezett osztalékkövetelés forintértékétől, melynek következtében – az osztalékkövetelés rendezésével – árfolyamkülönbség elszámolása válhat szükségessé.

(3) -as számú eset:

- Osztalék jóváhagyása: **FORINTBAN**
- Osztalék rendezése: **DEVIZÁBAN**
- Osztalékra jogosult (tulajdonos): **MAGÁNSZEMÉLY**

A harmadik esetben az osztalékra kötelezett társaság legfőbb szervének döntése értelmében a magánszemély tulajdonos részére jóváhagyott osztalék forintban kerül meghatározásra, melyet követően az osztalékra kötelezett fél a korábban ismertetett szempontrendszerrel megegyezően devizában rendezi az osztalék kifizetését a magánszemély tulajdonosnak.

Elszámolás:

- a) Osztalékra kötelezett (Társaság): Az elszámolás megegyezik az (1)-es számú esetben leírtakkal.
- b) Osztalékra jogosult (Magánszemély): Az Sza. tv. 5. § (7) bekezdésének értelmében a külföldi pénznemben – így az osztalék jogcímén devizában kapott bevételt is – a törvény 6. §-nak rendelkezéseinek figyelembevételével a Magyar Nemzeti Bank (MNB) hivatalos devizaárfolyamnak [...] alapulvételével kell forintra átszámítani. A 6. § (2) bekezdése szerint **„A külföldi pénznemben megszerzett kamatjövedelemből, osztalékból (osztalékelőlegből) az adót ugyanazon külföldi pénznemben kell megállapítani, levonni és a jövedelem megszerzésének időpontjában érvényes árfolyamon átszámítva, forintban kell megfizetni.”**

A magánszemély tulajdonos az osztalékot fizetési számlájára, devizában (pl.: EUR-ban) kapja meg, így az Szja tv. 9. § (2) a) pontjának megfelelően a(z) (osztalék)bevétele megszerzésének időpontja az a nap lesz, amikor az osztalékot a magánszemély tulajdonos bankszámláján a számlavezető bank jóváírta. **A magánszemély tulajdonos osztalékjödelmének – forintban kifejezett – személyi jövedelemadó alapjának megállapításához tehát a bankszámláján jóváírt devizaösszeget, valamint a jóváírás napján érvényes MNB árfolyamot szükséges alapul venni.**

A (3)-as számú esetet az alábbi példán keresztül szeretnénk jobban szemléltetni.

„Példa:

A Társaság az üzleti évet követő év januárjában tartott taggyűlésén 4.000.000,- Ft összegű osztalék jóváhagyásáról dönt, melyet megegyezés szerint devizában (EUR-ban) fog folyósítani a tulajdonos részére.

A Társaság a piaci árfolyamok alkalmazását szem előtt tartva az átutalás napján (pl.: február 15-én) elérhető MNB árfolyammal **(400 Ft/EUR)** visszaosztott devizaösszeget határozza meg bruttó (kifizetendő) osztalékként (4.000.000,- Ft / 400 Ft/ EUR = **10.000,- EUR**), melyből adódik, hogy az osztalékkal összefüggő **személyi jövedelemadó fizetési kötelezettség: 10.000 EUR * 15% ≡ 1.500,- EUR lesz**, míg a magánszemély tulajdonos számára átutalandó (nettó) osztalék: 10.000 EUR – 1.500 EUR = **8.500,- EUR**

A tulajdonos számlájára az átutalt osztalék csak az utalás megindítását követő napon (pl.: február 16-án) kerül jóváírásra, mely napon az irányadó MNB árfolyam 405 Ft /EUR. A fentebb leírtak szerint a magánszemély osztalékjödelmét az azon a napon érvényes MNB árfolyamon kell forintosítani, amelyik napon az osztalék jóváírásra kerül bankszámláján. A magánszemély jövedelme, illetve a Társaság (mint kifizető) által levont és megfizetett személyi jövedelemadó kötelezettség az alábbiak szerint alakul:

- Tulajdonos bruttó osztalék jövedelme (SZJA alapja): $10.000 \text{ EUR} * 405 \text{ Ft / EUR} = \mathbf{4.050.000,- \text{ Ft}}$
- Levont személyi jövedelemadó (kifizető általi) átutalása NAV-nak: $1.500 \text{ EUR} * 405 \text{ Ft / EUR} = \mathbf{607.500,- \text{ Ft}}$
- Magánszemély tulajdonosnak utalandó nettó osztalék összege: **8.500 EUR**

A Társaság oldalán a jóváhagyott (4.000.000,- Ft összegű) osztalékkötelezettség rendezésre kerül, a rendezéskori (jóváírás napja szerinti) árfolyameltérésekből adódó árfolyamkülönbséget árfolyamveszteség vagy árfolyamnyereség formájában kerül könyvelésre.

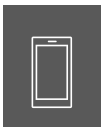
Tekintve, hogy az Szja tv. (6. § (2)) szerint az osztalékjövedelemmel összefüggésben felmerülő adót először a külföldi pénznemben (a példa szerint EUR-ban) szükséges megállapítani, levonni és a jövedelemszerzés időpontjában érvényes MNB árfolyamon kell forintra átszámolni, így a magánszemély tulajdonosnak átutalt devizaösszeget (példában: 8.500,- EUR) az esetleges árfolyamváltozás nem változtat, a magánszemély forintban meghatározott jövedelmét, így a megfizetendő személyi jövedelemadót (nem számolva az esetlegesen felmerülő – korlátos - szociális hozzájárulási adó fizetési kötelezettséggel: 2023-ban maximum 5.568.000,- Ft jövedelem után számítva max. 723.840,- Ft) az osztalékjövedelem megszerzésének napján érvényes MNB árfolyamon kell forintra átszámítani, bevallani, megfizetni.”

(4) -es számú eset:

- Osztalék jóváhagyása: ***DEVIZÁBAN***
 - Osztalék rendezése: ***DEVIZÁBAN***
 - Osztalékra jogosult (tulajdonos): ***MAGÁNSZEMÉLY***
-

Ebben az esetben az osztalékot jóváhagyó társaság legfőbb szervének döntése értelmében már eleve devizában kerül megállapításra a magánszemély tulajdonost megillető osztalék, amely szintén a „jóváhagyás” devizanemében kerül majd átutalásra. Az eset számviteli, illetve adózási kezelése megegyezik a (3)-as számú esetével azzal a különbséggel, hogy a (4)-es számú esetben már eredetileg is devizában került az osztalék jóváhagyásra, így ebben az esetben nincs szükség egy (szokásos piaci árnak megfelelő) piaci értékviszonyokkal teljes mértékben összhangban lévő, mindkét fél által elfogadott átváltási árfolyam meghatározására.

Amennyiben kérdése merült fel vagy további információra van szüksége a fentiekkel kapcsolatban, kérjük, keresse adószakértőinket az alábbi elérhetőségeinken:

+36 30 740 74 77

INFO@PMXCONSULTING.HU

PMXCONSULTING.HU

Tisztelt Olvasó!

Minden {pmx} kiadványt a lehető legnagyobb gonddal és figyelemmel állítunk össze, az elmúlt közel három évtized során megszerzett ismereteink és gyakorlati tapasztalataink birtokában. S éppen ezen ismeretek mondatják velünk azt, hogy adózási szempontból szinte nincs két egyforma eset, sokszor egy jelentéktelennek tűnő eltérés alapvetően érintheti, változtathatja meg egy ügylet, tranzakció vagy éppen juttatás adókötelezettségét. Erre tekintettel kérjük, hogy nagyon gondosan mérlegelje, ha üzleti döntéseit kizárólag ezen kiadványban foglalt tartalomra alapozva hozza meg és nem konzultál adószakértőjével a konkrét eset kapcsán. Mi nyomatékosan hangsúlyozzuk azt, hogy minden esetben ki kell kérni a konkrét ügyről a szakértő véleményét és megalapozott, felelősségteljes döntés csak ennek birtokában hozható.

A fentiek miatt a kiadvány nem megfelelő gondossággal történő felhasználásából fakadó semmilyen kárért nem tudunk felelősséget vállalni.

Megértését köszönjük!

Szalai János partner